

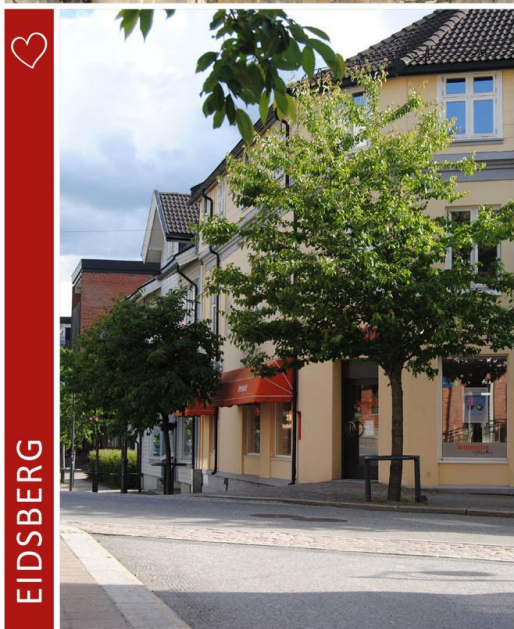

Eidsberg kommune

ÅRSRAPPORT 2017

Utviklingssenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Østfold

EIDSBERG

Utviklingssenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Østfold

Innhold

FORORD	3
INNLEDNING	4
SAMFUNNSOPPDRAK (2017 -2020).....	5
FORANKRING	6
ORGANISERING OG SAMARBEID	6
FAGLIGE AKTIVITETER.....	8
FORSKNING	10
KRITISKE SUKSESSFAKTORER	10
ØKONOMI	11
GODKJENNING OG EVALUERING	11
VEDLEGG 1 PROSJEKTBEKRIVELSER 2017	12

BILDE USHT ØSTFOLD, ANSATTE 2018

Forord

Det er 21 Utviklingssentre for sykehjem og hjemmetjenester i Norge. Eidsberg kommune fikk fra januar 2017 i oppdrag fra Helsedirektoratet å være vertskommune for Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) i Østfold.

USHT Østfold har i tillegg til realisering av Handlingsplan 2017, brukt tid og ressurser på å etablere nytt Utviklingssenter for både sykehjem og hjemmetjenester i Østfold.

Jeg overtok som ny leder av USHT Østfold i september 2017, og dette året har vært spennende og lærerikt. Vi har lyktes godt med å gjennomføre planlagte aktiviteter og innsatsområder for 2017, samtidig som vi har igangsatt flere nye satsningsområder. På grunn av organisatoriske årsaker med ny ledelse, flere ansatte og flere nye oppgaver, har ikke alle tiltak i handlingsplanen blitt realisert. Noe er satt på vent, og planlegges videreført i 2018.

Som ny leder er jeg stolt og glad for alt arbeidet vi har utrettet i samarbeid med vertskommunen Eidsberg på så kort tid. Resultatmessig har vi lyktes med en solid gjennomføringsevne med hele 70 % måloppnåelse for 2017. Jeg ønsker derfor å rette en stor takk til alle flinke og dyktige kollegaer som har stått på og levert. En stor takk også til alle våre samarbeidspartnere. USHT Østfold ville ikke klart å gjennomføre utviklingsarbeidet på en så god måte uten dette unike samarbeidet.

Engasjerte fagpersoner som brenner for faget bidrar i høyeste grad til å fastholde vår visjon
Utvikling gjennom kunnskap!

Wenche Charlotte Hansen
ny leder for USHT Østfold

Innledning

Årsrapporten 2017 bygger på USHT Østfolds handlingsplan, Helsedirektoratets nasjonale strategi for Utviklingssentrene, Samfunnsoppdraget (2017 – 2020), Helsedirektoratets årlige tilskuddsbrev, samt tildeling og omorganisering av USHT Østfold.

Utviklingssentre for sykehjem og hjemmetjenester i Norge er en nasjonal satsing, og et av virkemidlene for å realisere målene i Meld. St. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg og Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet. Helsedirektoratet delfinansierer og gir årlige føringer for sentrenes aktivitet.

Eidsberg er vertskommune for USHT Østfold. Satsningen omfatter hele fylket med sine 18 kommuner.

Østfold er det sørøstligste av landets fylker, og ligger mellom Oslofjorden i vest og riksgrensen mot Sverige i øst. Fylket består av 18 kommuner med et totalt innbyggertall på 292 893, og et totalareal på 4 181 (km²).

Samfunnsoppdrag (2017 -2020)

Det overordnede samfunnsoppdraget gitt til Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i 2017 innebærer å bidra til å styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene gjennom fag- og kompetanseutvikling og spredning av ny kunnskap, nye løsninger og nasjonale føringer.

Utviklingssentrene visjon er *Utvikling gjennom kunnskap!*

Hovedmål

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester skal bidra til å sikre kvaliteten i sykehjem og hjemmetjenester gjennom fag- og tjenesteutvikling, kunnskapsspredning og implementering av ny kunnskap/nye løsninger ut fra nasjonale satsningsområder og lokale behov til kommunene i fylket.

Delmål

- Pådriver for kunnskapsbasert praksis
- Bruker- og pårørendemedvirkning har en sentral plass i Utviklingssenterets aktivitet
- Utviklingssentrene skal tilby ulike metoder og verktøy for å utvikle et lærende miljø og være en ressurs i utviklings- og implementeringsarbeid i kommunene.

Satsingsområder

Utviklingssentrene skal bidra til at de kommunale helse- og omsorgstjenestene fornyer og forbedrer seg innenfor følgende satsingsområder:

a) Utvikling i samarbeid med pasienter, brukere og pårørende

Tjenestetilbudet skal utvikles sammen med pasienter, brukere og pårørende. Kommunene må aktivt innhente pasientens/brukerens og pårørendes synspunkter når tilbudet til den enkelte utformes. Pasienter, brukere og pårørende må involveres i forbedringsarbeid på tjeneste- og systemnivå.

b) Faglig omstilling i tjenestene

Tjenestene skal utvikles gjennom faglig omstilling, kompetanseutvikling og nye arbeidsmetoder og organisasjonsformer. Kommunene må blant annet vektlegge forebygging, mestring, tidlig innsats, helsefaglig oppfølging og pasientsikkerhet, aktivisering, nettverks- og miljøarbeid, støtte til pårørende, samarbeid med frivillige og innføring av velferdsteknologi.

c) Den nye hjemmebaserte tjenesten

Nye brukergrupper med komplekse helsefaglige utfordringer og omfattende psykososiale behov krever utvikling av de hjemmebaserte tjenestene. Tjenestene må komme tidlig inn og understøtte og forsterke trygghet, sikkerhet, selvhjelpenhet og livskvalitet hos pasienter, brukere og pårørende. Det kreves at mer omfattende og mer avanserte tjenester gis i hjemmet.

d) Fornyelse og innovasjon

Gode tjenester i fremtiden vil kreve at kommunen tar i bruk ny kunnskap og nye løsninger. Lokalt innovasjonsarbeid kan foregå i samarbeid mellom kommuner, helseforetak, fagfolk, tjenestemottakere, kunnskaps- og forskningsmiljøer, organisasjoner og/eller næringslivet.

Forankring

Handlingsplan 2017 er forankret i Eidsbergs kommunes egen økonomi- og handlingsplan. Utviklingssenterets årsrapport bygger på utarbeidet handlingsplan for 2017. Denne har tiltak og områder som gjenspeiles i nasjonale føringer i Omsorg 2020 (2015-2020) «Regjeringens plan for omsorgsfeltet», Stortingsmelding nr. 26 «Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet», Helse og omsorg 21 «Et kunnskapssystem for bedre folkehelse», Stortingsmelding nr. 25 (2006-2006) «Mestring, muligheter og mening», Stortingsmelding nr 47 (2008-2009) «rett behandling på rett sted til rett tid» Samhandlingsreformen, Stortingsmelding nr. 29 (2012-2013) «Morgendagens omsorg».

Organisering og samarbeid

Helsedirektoratet har ansvar for å definere oppdrag og følge opp med veiledning og koordinering for våre aktiviteter og innsatsområder. Senter for Omsorgsforskning bidrar med veiledning, kunnskapsspredning, prosjekter og tiltak samt forskning. Fylkesmannen er USHT Østfolds viktigste samarbeidspartner for at vi skal oppfylle vårt oppdrag med å være pådriver for kvalitets- og utviklingsarbeid, samt følge opp nasjonale krav og satsningsområder. Svært mange av ulike prosjekt- og stimuleringsmidler koordineres fra FM. Videre samarbeider vi med spesialisthelsetjenesten, pasient-, bruker- og pårørendeorganisasjoner, utdanningsinstitusjoner, forskningsmiljøer, frivillige organisasjoner, KS og andre.

Sentrale samarbeidspartnere

Alle 18 kommunene i Østfold fylke	Vertskommunen, Eidsberg kommune
Fylkesmannen i Østfold	Senter for omsorgsforskning, Øst (NTNU avd. Gjøvik)
Sykehuset Østfold	Høgskolen i Østfold
Helsedirektoratet	USHT region Østlandet
Universitetet i Oslo	VID vitenskapelige Høgskole
Helsehuset - Indre Østfold medisinske kompetansesenter IKS	Sunnaas sykehus HF
KS	Utdanning i videregående opplæring, Askim vgs
Nasjonalt senter for samhandling og telemedisin, NST	Kompetansesenteret for lindrende behandling, Helse Sør-Øst
NAKMI (Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse)	Pasientsikkerhetsprogrammet” I trygge hender 24/7”
Nasjonal kompetansetjeneste for Aldring og Helse	Smaalenene Bedriftshelsetjeneste
Øvrige Utviklingssentre i Norge	Skadeforebyggende forum
Norsk Helsenet	Apertus AS
NorEngros	Dignio AS
Ridderne AS	Acos AS
Lærdal	Noklus

Fag- og samarbeidsråd

Fag og samarbeidsrådet har som oppgave å gi råd, støtte og bidra til USHT Østfolds måloppnåelse. Etter avtale gjennomføres to årlige møter (januar og august). Egne dialogmøter avtales mellom USHT Østfold og de enkelte aktørene.

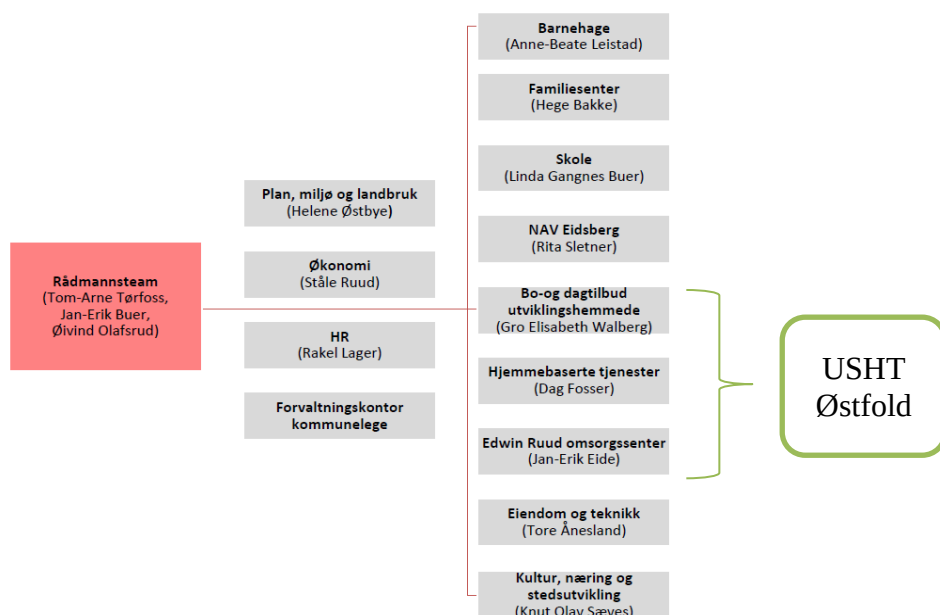
- Fylkesmannen i Østfold v/ Torunn Sikkeland
- Sykehuset Østfold v/Thor Hoff
- Helsehuset Indre Østfold v/ Kristian Devold
- Høgskolen i Østfold, avd. for helse og velferd v/Kirsti Lauvli Andersen
- Østfold Fylkeskommune/Askim vgs v/Liv Hellgren
- Norsk Sykepleierforbund Østfold v/ Eva Zimmermann
- Fagforbundet v/seksjonsleder Lloyd Forbes
- Senter for omsorgsforskning v/Siv Magnussen fra NTNU Gjøvik
- Brukerrepresentant v/Grete Syljuåsen
- Kommunalsjef Eidsberg V/Øivind Olafsrud
- Kommuneoverlege Eidsberg v/ Silje Bruland Lavoll
- Eidsberg kommunes ledere v/Jan-Erik H. Eide, Dag Fossler, Gro-Elisabeth Walberg

USHT Østfold styringsgruppe

- Dag Fossler, virksomhetsleder for hjemmebaserte tjenester og prosjektansvarlig for USHT Østfold
- Øyvind Olafsrud, kommunalsjef
- Jan-Erik H. Eide, virksomhetsleder Edwin Ruud Omsorgssenter
- Gro Elisabeth Walberg, virksomhetsleder for bo- og dagtilbud for voksne utviklingshemmede
- Wenche Charlotte Hansen, leder USHT Østfold

Styringsgruppens oppgaver

Styringsgruppen skal lede og støtte USHT Østfold arbeidsgruppe, slik at Handlingsplan for planlagt periode realiseres. Styringsgruppa skal komme med innspill, ta beslutninger om planlagte innsatsområder og aktiviteter. Styringsgruppa er ansvarlig for å behandle innkomne saker, og godkjenne regnskap og budsjett. Leder rapporterer jevnlig til styringsgruppa ved prosjektansvarlig, videre gjennomføres møter kvartalsvis eller etter behov.

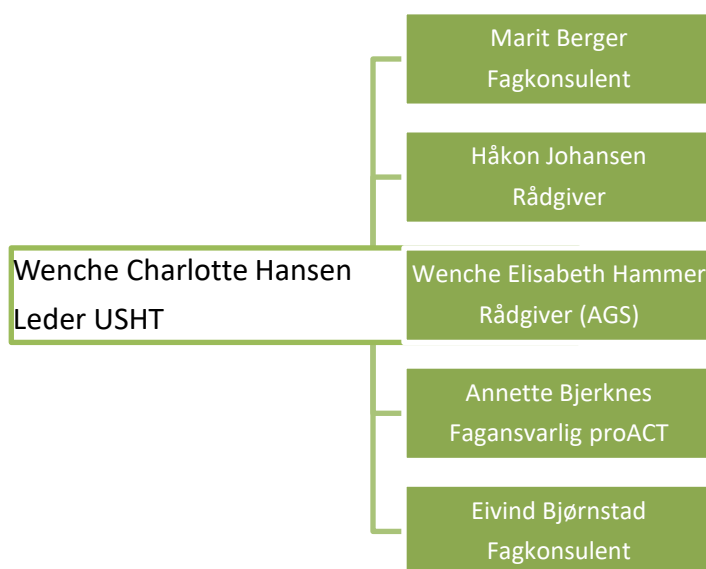
Bilde Eidsberg kommune organisasjonskart

USHT Østfold arbeidsgruppe

- Håkon Johansen, rådgiver (med mastergrad)
- Wenche Elisabeth Hammer, rådgiver og AGS (med mastergrad)
- Marit Berger, fagkonsulent
- Annette Bjerknes, fagkonsulent
- Eivind Bjørnstad, fagkonsulent
- Wenche Charlotte Hansen, leder (med mastergrad)

Arbeidsgruppens oppgaver

Leder er ansvarlig for å utarbeide felles handlingsplan for 2018-2019 i tråd med samfunnsoppdraget og i samarbeid med arbeidsgruppa, fag- og samarbeidsråd og styringsgruppa. Ansatte skal bidra med å planlegge, gjennomføre og evaluere vedtatte aktiviteter og innsatsområder. Arbeidsgruppen samarbeider med kommunene om å søke midler og initiere ulike prosjekter. For å realisere målene i handlingsplanen kreves et tett samarbeid med Fylkesmann, men også praksis, Høgskolen i Østfold, Sykehuset Østfold mfl.

Bilde organisasjonskart USHT ansatte 2017

Faglige aktiviteter

USHT Østfold har med bakgrunn i finansieringen fra Helsedirektoratet, tilskuddsmidler fra Fylkesmannen, ressurser og tildelinger fra vertskommunen Eidsberg gjennomført planlagte aktiviteter for 2017. USHT Østfold har benyttet ulike metoder og verktøy som pådriver for å spre kvalitets- og utviklingsforbedringsarbeid, ny kunnskap, forskning og nasjonale føringer.

Gjennomføring og måloppnåelse

Handlingsplan 2017 er implementert iht oppgitte frister for definerte innsatsområder gjennom prosjekter, læringsnettverk, nettverksarbeid, fagdager, work-shops, seminarer mm.

Ny tildeling med nye oppgaver og organisering har påvirket gjennomføring og måloppnåelse for 2017. USHT Østfold har allikevel realisert 70 % av planlagte aktiviteter for 2017. Ikke oppnådde aktiviteter videreføres til 2018.

Hovedsatsninger

Virtuell avdeling	Pågår/videreføres	Avsluttet
Publisere resultater fra følgeforskning		+
Etablere arbeidsgruppe for VA		+
Invitere til nasjonal konferanse om VA og AGS	+	
Kompetanseheving for ansatte (kartlegging, dokumentasjon)	+	+
Sikkerhet, internkontroll og prosedyrer		
Pasient- og brukersikkerhet (læringsnettverk)	+	
Publisering av sluttrapport om læringsnettverk		+
Bidra på regionale/nasjonale forum		+
Oppfølgingssamling/fagdag (ernæring og tidlig oppdagelse av forverret tilstand)		+
Fagdager proACT/HHLR		+
Fag- og kvalitetsprosedyrer i vertskommunen		-
Initiere nettverk for fag- og kvalitetsarbeid	+	
Demensomsorg		
Demensomsorgens og eldreomsorgens ABC	+	+
Mitt livs ABC	+	+
Nettverkssamlinger	+	+
Støtte kompetanse overfor vertskommunen (nettverk, undervisning, faglunsjer)	+	+
Brukermedvirkning		
Læringsnettverk, ledelse i pasient- og brukersikkerhetsarbeid	+	+
Pårørendeskoler	+	+
Hva er viktig for deg?	+	+
Brukerråd (læringsnettverk)	+	+
Dialog og erfaringsutveksling med kommuner som har opprettet brukerråd	+	+
Utvikle/revidere prosedyrer	+	-
Kurs for pårørende – selvbestemmelse	+	-
Makt og tvang		
Utvikle/revidere prosedyrer	+	-
Fagdager	+	+
Vold og trusler		
Utvikle/revidere prosedyrer	+	-
Fagdager	+	+
Innovasjon og velferdsteknologi		
Delta i prosjektet Innovativ rehabilitering IØ	+	+
Velferdsteknologiens ABC	+	+
Elektroniske pasientsikkerhetstavler	+	+
Simulering og ferdighetstrening	+	+
Velferdsteknologiprojekt (8 kommuner)	+	+
Fagnettverk		
Nettverk for hukommelsesteam og kontaktpersoner (demenskoordinatorer)	+	+
Fagnettverk for palliasjon og lindrende omsorg	+	+
Nettverk for sykehjemsleger i Østfold	+	+
Innovasjon og tjenesteutvikling		
Metodeveiledning	+	+
Prosjektstøtte	+	+
Facilitering av workshops o.l	+	+
Forskrift/veileder for ledelse og kvalitetsutvikling i helse- og omsorgstjenestene	+	+
Traineesykepleier prosjekt	+	+
KS Jobbvinner, utviklingsverksted	+	+

Palliasjon		
Etablere ressursnettverk	+	+
Kompetanseturne	+	+
Kompetanseutvikling		
E-læringskurs	+	-
Opplæringspakker	+	+
Kunnskapsbasert praksis		
Prosjekt- og utviklingsarbeid i samarbeid med praksis	+	+
Samarbeid m/ kommuner, helseforetak og utdanningsinstitusjoner		
Samarbeid med 18 kommuner	+	+
Ulike samarbeidsarenaer med utdanningsinstitusjoner	+	+
Ulike samarbeidsarenaer med Helseforetak	+	+
Representert i ulike råd og utvalg	+	+
Nasjonalt og internasjonalt arbeid		
ProACT	+	+

Forskning

Videreføring av Virtuell avdeling (VA) inn i ny storkommune skal være en arena for forskning.

Samarbeidspartnere: Eidsberg kommune, Askim kommune, Helsehuset Indre Østfold medisinske kompetansesenter IKS og USHT Østfold. Nina Olsvold, forsker fra VID Vitenskapelige Høgskole og SOF/NTNU. Arbeidet implementeres i drift, søknad om tilskuddsmidler er under arbeid.

Forutsi, forebygge og varsle fall – bruk av kroppsbåren trådløs sensor

Et forskningsprosjekt som skal forbedre livskvaliteten hos innbyggere som står i fare for å falle eller faller.

Samarbeidspartnere: Apertus, Vestfold Audio, Tellu. Forsningsaktører er Sunnaas Sykehus og NTNU. Private/offentlige aktører er Kirkens Bymisjon, Oslo kommune og Asker kommune.

Kritiske suksessfaktorer

For at USHT Østfold skal realisere samfunnsoppdraget ses følgende faktorer som sentralt:

- tilstrekkelig kompetanse og ressurser
- samarbeid med interne og eksterne samarbeidspartnere om felles måloppnåelse (vertskommunen, Fylkesmann i Østfold, Høgskolen i Østfold, Sykehuset Østfold, Senter for Omsorgsforskning, Helsedirektoratet og andre sentrale aktører)
- Østfolds 18 kommuner og andre samarbeidsaktører må forplikte seg i fellesskap til å følge opp og delta på ulike aktiviteter og innsatsområder som USHT Østfold tilrettelegger for
- evalueringer og konkrete tilbakemeldinger om de ulike satsningsområdene med måloppnåelse

Økonomi

USHT Østfold har fått tildelt midler fra Helsedirektoratet for 2017: 1. 950 000 kr
Midler til lønn og måloppnåelse i løpet av året 2017 er 1. 465 619 kr

Avsatte midler 2017 overføres til 2018, kr 484 381.

Godkjenning og evaluering

Styringsgruppa godkjenner årlig faglig og økonomisk handlingsplan. Planen revideres årlig. Handlingsplan med tiltak av innsatsområder og aktiviteter evalueres fortløpende og ved behov.

Data årsrapport 2017

Godkjent dato	13.02.18
Versjon	1
Saksnummer (sak/arkiv)	
Prosjektansvarlig leder Prosjektleder	Dag Fosser Wenche C. Hansen

Endringslogg

Dato	Versjon	Kap/avsnitt	Hva	Ansvarlig (navn)

Vedlegg 1 Prosjektbeskrivelser for 2017

BESKRIVELSE AV SATSNINGER FOR 2017

De ulike delprosjektene omtales her etter fast mal, der kort beskrivelse, hovedmål, status samt plan for året, ressurser, prosjektansvarlig og eventuell annen informasjon vil fremkomme innenfor hvert område.

VIRTUELL AVDELING

Beskrivelse av satsningen Virtuell avdeling (VA): satsningen videreføres som en del av drift i 2017. Den multisyke geriatriske pasienter utskrives fra sykehus til virtuell avdeling i hjemmet. Avansert geriatrisk sykepleier (AGS) med sitt tverrfaglige team gjennomfører grundig medisinsk vurdering, oppfølging for videre avklaring.

Bakgrunn: Oppgaveforskyvning fra spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten resulterer i tidligere utskrivningsklare pasienter, og i mange tilfeller medisinsk sett dårligere pasienter. Dette har medført en strukturell utfordring og et økt kompetansebehov som ikke dagens hjemmetjeneste er rustet til å møte. Med økonomisk støtte fra KS fikk Eidsberg kommune gjennomført pilotprosjektet, «Virtuell avdeling» (2014 - 2015). Denne måten å organisere arbeidet på er inspirert fra England og metoden «Virtual Ward». VA er ingen fysisk avdeling med inneliggende pasienter, men en virtuell måte å organisere ressursene på for at pasienten skal oppleve trygghet i eget hjem.

Hovedmål: sikre gode overganger, tidlig intervensjon og samhandling med tverrfaglig team og fastlege for å forebygge funksjonssvikt, og at pasienten opplever trygghet og mestring i eget hjem.

Handlingsplan 2017:

- Sørge for at resultater fra følgeforsker for hovedprosjekt i 2016 publiseres
- Etablere fast arbeidsgruppe for VA i Eidsberg
- Sørge for intern/ekstern-kontroll av laboratorier blir ivaretatt
- Bidra til kompetanseheving for alle ansatte i kartleggingsskjemaer, rapporteringsrutiner og opplæring i bruk av IT-verktøy og annet utstyr
- Initiere og invitere til nasjonal konferanse om bruk av Virtuell avdeling/ avansert klinisk/geriatrisk sykepleie

Ressursbruk: VA implementeres som en del av virksomhetens ordinære drift.

Ansvarlig: Wenche Elisabeth Hammer (AGS)

SIKKERHET, INTERNKONTROLL OG PROSEDYRER

Beskrivelse av satsninger: Pasientsikkerhetskampanjen startet i 2011, og Utviklingssentrene i Østfold har gjennomført innsatsområder relatert til legemidler, fall og ledelse. I tråd med Pasientsikkerhetsprogrammets strategi har vi i 2017 igangsatt læringsnettverk i ledelse av pasient- og brukersikkerhet. Sentralt for ledere i helse og sosialtjenestene er utfordringer rundt det å implementere gode læringsarenaer og metoder for kvalitets- og utviklingsarbeid.

Utviklingssenteret avsluttet runde 2 i læringsnettverk for pasient- og brukersikkerhet med innsatsområdet ledelse i februar 2017. De fleste kommuner i Østfold meldte interesse for å delta på læringsnettverk om ledelse, og det ble igangsatt et tredje læringsnettverk.

Totalt har 17 av 18 kommuner deltatt på læringsnettverk.

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten, som trådte i kraft 1.1.2017 står sentralt både i læringsnettverk som metode, men også i Utviklingssenterets videre arbeid.

Hovedmål for 2017: Følge opp løpende arbeidet som omhandler pasient- og brukersikkerhet lokalt, regionalt og nasjonalt. Utvikle og følge opp god praksis om pasient- og brukersikkerhet, ledelse og det generelle kvalitetsforbedringsarbeidet både i vertskommunen og andre kommuner som ønsker samarbeid innenfor området.

Konkrete planer 2017

- Slutføre runde to i læringsnettverk i ledelse av pasient- og brukersikkerhet
- Planlegge, gjennomføre og lede runde tre i læringsnettverk/ledelse av pasient- og brukersikkerhet høsten 2017/vår 2018
- Bidra og gi innspill samt delta på regionale og nasjonale forum (innsatsområder og videre satsninger for kommuner, utdanninger og andre instanser)
- Intern opplæring i Utviklingssenteret om forbedringsarbeid
- Planlegge stor temadag for alle involverte team/arbeidssteder i 2018 (oppfølging etter tre læringsnettverk, motivasjon for videre forbedringsarbeid)
- Planlegge fagdag for kursholdere innen ProACT (samarbeid med Sykehuset Østfold og evt andre)
- Medvirke til at EPJ-leverandører tilpasser journalsystemer for registrering av NEWS og andre indikatorer for pasient- og brukersikkerhet

Prosedyrer og internkontroll:

- Videreføre vertskommunens arbeid med fag- og kvalitetsprosedyrer
- Initiere «nettverk for fag- og kvalitetsarbeid» for interesserte kommuner (erfarings-/workshops)

Finansiering: læringsnettverk tilrettelegges med reiseutgifter, arbeidstid og teamarbeid under hele læringsnettverksperioden fra deltagende kommuner. Tilskudd fra Fylkesmannen og Utviklingssenteret benyttes til prosjektleder og utgiftsdekning (bespisning, foredragsholdere, materiale, lokaler mm).

Ansvarlig:

Wenche Charlotte Hansen, USHT Østfold

FALL – FORUTSI, FOREBYGGE OG VARSLE – FORSKNINGSARENA

Kort om satsningen: Hjemmetjenesten i Eidsberg ble i 2013 kontaktet av firmaet Apertus – som en av flere aktører i det offentlige. Vi erkjenner at fall og andre ulykker hos innbyggerne vil medvirke til svekket livskvalitet og sannsynligvis øke behovet for botilbud fra kommuner med definerte standardnivåer og hos enkelte også med behov for helsepersonell i umiddelbar nærhet. Satsningen søker å utforme teknologi og verktøy som vil kunne forutsi og varsle om fall. Når det gjelder det forebyggende perspektivet erkjennes det fortsatt at motivasjon til egentrening har størst utbytte.

Hovedmål: Bidra til bedre helse for eldre ved å forutsi, varsle samt forebygge fall.

Plan for 2017:

- Sørge for datainnsamling ihht kontrakt.
- Planlegge og drifte pilotering av enhet som bæres av innbyggerne som er involvert i forskningsprosjektet
- Tilrettelegge for tilpasset oppfølgingstilbud/fellestreninger (i regi av fysioterapeut)
- Delta på fellessamlinger og sørge for rapportering opp mot prosjektet
- Knytte arbeidet opp mot kommunens fokus på pasientforløp og pasient- og brukersikkerhet

Finansiering: arbeidstid dekkes delvis av Norges Forskningsråd. Resterende egenfinansieres av vertskommunen.

Ansvarlig:

Hilde Jahren Aasgaard, fysioterapeut Eidsberg kommune, Eivind Bjørnstad USHT Østfold

**DEMENSOMSORG, TVERRFAGLIG VURDERINGSTEAM,
KOMPETANSEHEVING OG NETTVERK**

Kort om satsningen: Det er flere satsninger som har demens som tema i. Aktiviteter om demens er forankret i Omsorgsplan 2020, Demensplan 2020 og Kompetanseløftet.

Utviklingssenterets løpende virksomhet;

- a) vertskommunens tverr-profesjonelle vurderingsteam
- b) fokus på kompetanseheving av ansatte i alle kommuner
- c) administrere og bidra i Fylkesnettverk for hukommelsesteam/ -koordinatorer i kommunene samt andre interessenter

Hovedmål:

- a) Hukommelsesteamet skal være et kommunalt tjenestetilbud for kartlegging, rådgivning og kompetanseformidling til personer med kognitiv svikt, pårørende, støttespillere, ansatte og andre interesserte i kommunen kan ta kontakt.
- b) Igangsette aktuelle ABC – kompetansepakker fra høsten
- c) Nettverksdeltagere gis faglig påfyll og møtepunkt etter egne ønsker og meninger. Ved konferanser, nettverkssamlinger og andre sammenkomster skal Utviklingssenteret bidra slik at ansatte får informasjon og kunnskap om fag, tjenester, tilbud og andre momenter

Plan for 2017:

- Støtte vertskommunens hukommelsesteam
- Arrangere/tilby faglunsjer og foreslå fokus ved folkemøter og temamøter
- Spre skriftlig informasjon om teamet mv til bibliotek, venterom mv
- Avklare ønsker fra kommuner om hvilke ABC-moduler som skal startes.
- Signere underleverandøravtale med Aldring og helse samt tilskudds/kostnadsdekning fra Fylkesmannen
- Gjennomføre 2-3 nettverkssamlinger for Østfold-kommuner og andre interesserte

Finansiering: Hukommelsesteamet har arbeidstid fra egen virksomhet. Kostnadsdekning fra Aldring og helse samt Fylkesmannen for gjennomføring av ABC-moduler. Konferanser og samlinger koordineres med andre arrangører og er basert på ulike tilskudd. Kostnadsdekning for utlegg i nettverk finansieres av Fylkesmannen.

Ansvarlige; Lise Kristiansen og leder Eivind Bjørnstad

BRUKERMEDVIRKNING, MAKT OG TVANG

Kort om satsningene: gjennom flere år har virksomheten Bo- og dagtilbud for voksne utviklingshemmende» jobbet med å etablere brukerråd. Erfaringer og forslag skal spres til øvrige virksomheter i vertskommunen. Alle virksomheter innen kommunens helse- og omsorgstjenester skal ha reviderte prosedyrer og retningslinjer innenfor makt og tvang samt vold og trusler og disse ses aktuelle å spre til andre deler av fylket/landet.

Hovedmål: Utviklingssenteret skal påvirke at alle virksomheter i vertskommunen har brukerutvalg, samt at 10 kommuner i Norge har tilsvarende satsning. 60 % av alle ansatte skal årlig delta på heldagssamling med minst et av temaene som hovedfokus.

Utviklingssenteret vil bidra til å oppfylle ny forskrift i Arbeidsmiljøloven om å ha opplæring av ansatte som står i risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold. Opplæringen skal også inneholde øvelser i forebygging og håndtering av vold- og trusselsituasjoner.

Plan for 2017:

- a) Dialog/erfaringsutveksling med andre kommuner som har opprettet brukerråd
- b) Markering/temalunch: Hva er viktig for deg?
- c) Utvikle/revidere prosedyrer innen brukermedvirkning, vold og trusler samt makt og tvang
- d) Gjennomføre kurs for pårørende innen selvbestemmelse
- e) Gjennomføre heldagssamling innen vold og trusler for ansatte (andre kommuner og interesserte kan også delta uten deltageravgift)

Finansiering: Arbeidstid dekkes av hver virksomhet. Søker tilskudd til fagdag (bl.a. foredragsholdere).

Ansvarlig: Marit Berger, fagkonsulent og Wenche C. Hansen, leder

Makt og tvang

Utsatt til 2018.

INNOVASJON OG VELFERDSTEKNOLOGI

Kort om satsningen Gjennom flere år har Hjemmetjenesten i Eidsberg utredet og forsøkt å ta i bruk velferdsteknologi, eksempelvis gjennom oppfølging av kronisk sykdom som KOLS og diabetes. I tråd med anbefalingene fra det nasjonale velferdsteknologiprogrammet, samt ønske om spredning av kompetansepakken Velferdsteknologiens ABC vil være naturlige områder i Utviklingssenterets arbeid.

Helsehuset – Indre Østfold medisinske kompetansesenter IKS, som eies av syv kommuner har en løpende satsning omkring «Innovativ rehabilitering», som støttes av Utviklingssenteret. I publisert prosjektrapport er det skissert muligheter og begrensninger rundt rehabilitering i kommunal regi – og hvordan eksempelvis teknologi kan optimalisere gevinster og satsninger.

Samtidig ses det behov for nye arbeidsmåter og også ta i bruk ny teknologi i flere virksomheter. Basert på tilgjengelig teknologi, nye forskrifter og erfaringer fra bruk og misbruk av helsedata vil Utviklingssenteret også ha fokus på kunnskap og refleksjon omkring både ny teknologi og arbeidsmåter. Her vil Velferdsteknologiens ABC (5 temahefter for kunnskaps- og refleksjon) benyttes som virkemiddel for å kunne komme i gang med aktuelle løsninger.

Utviklingssenteret vil også tilby lån/utleie av simulerings-/prosedyre-dukke, som vil sikre trygg kompetanseheving og ferdighetstrening.

Hovedmål: Pasienter, brukere og ansatte skal ha tilgang til og kjenne de beste, effektive løsningene når det gjelder rehabilitering og teknologi.

Plan for 2017:

Innovativ rehabilitering i Indre Østfold:

- AGS Wenche Hammer, fysioterapeut Maren C. Herland og virksomhetsleder Jan Erik Eide deltar i ulike arbeidsgrupper

Velferdsteknologi:

- inntil 30 ansatte fra aktuelle virksomheter i vertskommunen gjennomfører Velferdsteknologiens ABC og deltar på heldagssamling høsten 2017 (også ansatte fra andre kommuner inviteres)
- vurdere ulike tekniske enheter som kan benyttes for å visualisere pasientstatus på elektroniske tavler, evt. med tilgang / uttrekk fra EPJ.

Simulering/prosedyredukke: Lærere, elever, studenter og lærlinger tilbys ferdighetstrening kombinert med scenarier og simulering etter avtale.

Ressurser: Kombinert egeninnsats og refusjon fra prosjektmidler ved Helsehuset finansierer bidraget rundt Innovativ rehabilitering. Søker tilskuddsmidler for ledelse og faglige bidrag på heldagssamling omkring Velferdsteknologi (ansattes arbeidstid dekkes av virksomhetene). Ved ferdighetstrening dekkes arbeidstid fra Utviklingssenteret. Behov for innkjøp av teknologi må avklares ved politisk behandling, virksomhetene kan vurdere leasingavtale.

Involverte:

Prosjektleder utlyses ved positiv søknad rundt Velferdsteknologi/ Velferdsteknologiens ABC. Prosjektleder Eivind Bjørnstad og ambulerende vaktmester Per Arne Haugerud følger opp i påvente av andre beslutninger.

RESSURSNETTVERK INNEN PALLIASJON/LINDRENDE OMSORG

Kort om satsningen: Det var et ønske om både større samhandling og kompetanse overfor ansatte som jobber med pasienter som er i palliativ og/eller lindrende fase i livet. Både i sykehjem og hjemmetjenester er det flere som dør i sine kjente omgivelser og andelen som dør på sykehus er lavere enn tidligere. Dette krever at tjenester, kompetanse, omgivelser og rammer rundt pasientene er i stand til å innfri alle behov rundt pasient og deres pårørende.

Tidligere har det i Østfold vært etablert et nettverk av ansatte i kommuner innen palliasjon og lindrende omsorg, som bl.a. har hatt fokus på tiltakspakken Liverpool Care Pathway, LCP. Ordningen ble fra november 2015 videreutviklet og tilpasset bruk i Norge og omtales nå som «Livets siste dager – plan for lindring i livets slutfase». Implementering og bruk forutsetter registrering ved Kompetansesenter i lindrende behandling hos Helse Vest.

Hovedmål: Utviklingssenteret vil ta administrativt ansvar for å invitere til nettverk for ansatte særlig fra kommunene i Østfold. Samtidig er det erfart i andre nettverk at eksempelvis sykehus og utdanningsinstitusjoner, fagforeninger og pasient/pårørendegrupper er interessert i å delta på samlingene.

Plan for 2017:

Etablere nettverk for ansatte og andre interesserte innen palliasjon og lindrende omsorg for Østfold fylke. Ressurspersoner i kommunene er særskilt målgruppe. Det legges opp til 3 samlinger i 2017.

Finansiering: Det ble søkt og innvilget tilskudd for å administrere nettverket, lage nyhetsbrev, tilordne kompetanseturné mm.

Ansvarlig: Håkon Johansen, rådgiver.

FORSKNING

Utviklingssenteret skal, i tråd med strategien, bidra og tilrettelegge for gjennomføring av forskning. Flere satsninger i denne handlingsplanen beskriver hvordan forskning og følgeevaluering skal ivaretas.

Utviklingssenteret har et godt og avklart forhold til Senter for omsorgsforskning(SOF), Østlandet, lokalisert til NTNU avd. Gjøvik. Det vil bli signert ny samarbeidsavtale mellom partene i 2017. Prosjektleder og andre ansatte har fortløpende dialog og vi inviteres/bidrar på møter og samlinger gjennom hele kalenderåret, og anser SOF for en viktig samarbeidspartner både når det gjelder forskningsfaglige spørsmål og aktuelle ved samarbeids-/evalueringsoppdrag.

Det avsluttes våren 2017 en forskningsstudie hvor leder, i samarbeid med Inger Tjøstolsen (Høgskolen i Østfold) og Elisabeth Østensvik (tidligere FoU-leder ved Utviklingssenter for sykehjem) omkring pasientopplysninger/informasjon ved overføring fra sykehus til kommunene etter Samhandlingsreformen.

Universitetet i Oslo knyttes særlig til vår sykepleier med master i Avansert geriatrisk sykepleie. Det er fokus på følgeforskning, praksis for studenter, studiebesøk og møter om utdanningen, arbeidsoppgaver mv.

FORMIDLINGSSTRATEGI

Utviklingssenteret vil formidle resultater, erfaringer og rapporter fra de ulike delprosjektene på alle medieflater (omtalt på neste side). Det er ønskelig å videreføre samarbeid med andre kommuner, fagforeninger, utdanningsinstitusjoner, firmaer og aktører i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Vertskommunen har lagt planer om dialog med involverte i Utviklings-senteret omkring dialogmøter og samlinger gjennom hele året. Videre vil det være naturlig å samarbeide / få innspill og ha dialog om satsninger både lokalt og regionalt/nasjonalt med helsehus/ lokalmedisinske sentre.

Forankringen opp mot ledere og ansatte i alle kommuner, Fylkesmannen i Østfold, Høgskolen i Østfold og øvrige utdanningsinstitusjoner/aktører, Sykehuset Østfold m.fl.

Utviklingssenteret vil produsere nyhetsmailer/ nyhetsbrev, i tillegg til løpende publiseringer på egen, kommunal internettside (www.eidsberg.kommune.no/usht), egen side på Facebook (www.facebook.com/USHTOstfold) og omtale av satsninger på felles, nasjonal nettside for Utviklingssentrene (www.utviklingssenter.no).

Vertskommunen har rekruttering av fagpersonell som høy prioritering – på alle nivåer. Utviklingssenteret vil bidra ved fremstøt mot alle grupper helsepersonell, elever på ungdomsskoler, videregående skoler, studenter på høyskoler og andre avdelinger som kan rekruttere helse- og omsorgspersonell til virksomhetene – og også dersom dette kan gjelde andre kommuner.